Miraculoasa istorie a înălţării omului în văzduh

de Bogdan Suceavă

Din pricina căldurii a plesnit un butoi cu vin roşu, dintre cele aduse astă toamnă cu cheltuială de la Drăgăşani şi Ioasaf l-a aflat către seară. Fierbinţeala coborâse ca un şarpe de jar până în beciuri şi, după asfinţit, Ioasaf cârciumarul a intrat în pivniţă lipăind dincolo de roţile de caşcaval spre rândul cu butoaie de vin. Atunci a văzut ce pagubă i-a adus miezul verii. N-a înjurat, nici n-a fluierat a pierdere, ci a ridicat talpa papucului din clisa pivniţei, a mirosit umezeala parfumată şi a clătinat din cap. Ardeau zidurile, pietrele, nisipul, duhnea râul cu gunoaiele înspumate pe maluri, ardea aerul peste Bucureşti, iar sudoarea se lipea de feţe ca un clei păstos. Căldura mai ridica în aer şi zvonuri pe care Ioasaf le auzea în treacăt, aşa cum trecea printre mese. Nu le dădea nici o crezare: de felul lui nu se încredinţa în nimic.

Zilele acelea se zvonise că una dintre beizadelele domneşti fusese prins de pungaşi pe Podul Beilicului când, la ceas de noapte, se întorcea neînsoţit din

casă ascunsă. Îmbrăcat în mătăsuri şi cu inelele luminând în întuneric, s-ar fi aflat la strânsoare între junghere lucind la lumina lunii şi, înainte ca cineva să apuce să-i facă vreun rău, s-ar fi răsucit în loc ca un titirez şi-n urma lui ar fi rămas un abur şi-un praf de tăciune fărâmiţat în văzduh, lăsând pe tâlhari cu ochii sticlind a spaimă şi a nebunie. “Prostii”, zicea Ioasaf auzind una ca asta pe când aducea carafele cu vin la mese. “Ba nu sunt zvonuri, ci adevărul nesmintit”, se încrâncena câte o voce, “neamul lui vodă Caragea are pe dracu’n sămânţă, sunt toţi nelalocul lor.”

De aceea Ioasaf n-a dat crezare nicicum, în seara aceea când a venit zvon nou că vodă a tocmit nişte nemţi de la Lipsca să arate prostimii minunea înălţării omului în văzduh cu un balon cu spirturi şi aer cald. “Nu se poate una ca asta”, se mai zvonea că ar fi zis vodă, încredinţat că omului nu-i este dat să cunoască taina înălţării, oprită celor ce nu sunt îngeri. Şi tot zvonul spunea că domniţa Ralù Caragea ar fi stăruit zicând: “Au mai fost şi pe la alte curţi, tată! Nu se poate să rămână domnia ta de-a coada lumii. A venit vremea să înalţe nemţii şi aici un lupbalon, acum, pe lângă alte minunăţii pe care le-ai adus la curte.”

Cu un an înainte un mag egiptean tocmit de vodă descântase ploaia şi nori negri se abătuseră dinspre miazănoapte şi înturnaseră pe dos colbul câmpiei. Tot atunci vodă poruncise cântare de viori şi clavecine la palat. Zece trăsuri

cu muzicanţi s-au rostogolit prin toate prafurile lumii până la noi, unde au răsfirat aerului game şi potriveli, păreri lunatice, foarte altfel decât cântările pe care le auzim noi în cârciumile noastre, de la tarafe. La nici unul dintre zvonuri Ioasaf nu dăduse crezare şi n-avusese unde auzi alte cântări decât cele care se scârţâie aici prin tot locul.

De data aceasta însă era adevărat. Căci, înainte cu trei ani, un hârzob cât un butoi mare se ridicase la curtea Ieşilor, de sfântul Nicolae, ziua cinstitei feţe boier Roset-Roznovanu, când înălţaseră nemţii în înaltul cerului o oaie şi două gâşte, spre râsul şi veselia unei lumi care nu ştia bine ce vede. Se înturnaseră acelea pe pământ fără nici o vătămare, iar acum zvonul povestea că nemţii aveau să ridice în slava cerului un om care urma să se arăte prostimii de sus, cum numai păsările o fac.

A doua zi zvonul se auzise în întregimea lui: vodă pusese rămăşag cu neamţul pe zece mii de taleri că nu ridică balonul pe cer, iar de-l ridică nu se-ntoarnă zdravăn pe pământ. Dacă pierdea rămăşagul, neamţul se obliga să plătească suma îndoit. Nebunia prinsorii venise în clipa când cei trei nemţi au fost înfăţişaţi lui vodă, şi el le-a cerut să-i explice ce şi cum. Poate n-a înţeles, sau poate a înţeles altceva, sau poate au explicat nemţii totul pe dos, vodă n-a crezut nimic. Şi a ieşit poruncă domnească să nu ajute nimeni pe neamţ oriunde va cădea pe cuprinsul cetăţii ori în afara ei, şi la locul

căderii sale să vină lefegiii domneşti şi să pipăie să vadă daca herr Johann e teafăr sau ba, la sorocul prinsorii domneşti.

Tot atunci părintele Anghelache de la biserica Mihai-Vodă au ridicat arderi de tămâie către ceruri şi au rostit rugăciuni de scoatere a cetăţii de sub semnul lui Arie şi al lui Nestor, şi-al tuturor necredinţelor şi eresurilor, cele care se arată în cărţile sfinţilor părinţi că sunt fără tăgadă semne diavoleşti. Unde scrie în Sfintele Scripturi despre înălţarea la ceruri ? Unde scrie despre una ca asta în Sfinţii Părinţi ? Ba încă mai mult, nu există păcatul de a-şi face omul din zbor idol păgân, cum a fost viţelul cel de aur pe care l-au răsturnat Moise ?

“Lucrurile se leagă”, ziceau muşterii cârciumii după primele bărdace de vin, “diavolul cheamă alt diavol să facă înălţare în văzduh.” “Cine se va uita la ei îşi va vinde sufletul”, ar fi spus părintele. Ioasaf nu credea să fi spus chiar aşa, pentru că nimeni nu mărturisea a-l fi auzit, dar toţi se jurau a crede ceea ce li s-a spus de la masa vecina.

“Prostii,” spunea pentru sine Ioasaf, cârciumarul, coborând în pivniţă şi aducând vin pentru mese, vârând monezile la chimir, legând şireturile vestei, ştergându-se de sudoare cu mâneca.

Vara aceea începuse să-l țină de frig șalele. Era singurul locuitor al cetății pe care vipia verii nu-l atingea cu nimica. Ținea un brâu de lână peste mijloc în miezul verii, pentru frigul care-i rămăsese de când se opintise la ridicarea unei butii de unul singur. Nu-l durea nimica, decât că oasele țineau rece și la vreme noroasă se apleca greu. Ioasaf nu mai era tânăr, văzuse multe la viața lui și nu prea credea nici în doctori, nici în leacurile lor. Nu cheltuise nimica pe frigul acesta, că întărirea de oase nu-i băuse și mințile.

Apoi a venit duminica aceea fierbinte, cu arătare de rochii scumpe și evantaie de preț la ceasul dimineții, când nemții au zis c-ar fi cel mai bine să se ridice hârzobul în tării. Era chiar în vremea sfințirii liturghiei în biserici. Pesemne așa a stat scris să se țină slujba cu bisericile goale în duminica aceea, cu toate afuriseniile și amenințările cu focul veșnic murmurate în zilele dinainte. Încă părintele Grigorie de la Biserica Doamnei a pățit rușinea târgului, căci i-au plecat cântăreții să vadă hârzobul și n-a avut pe nimeni în strană să-i citească răspunsurile.

Erau la poalele dealului caftane de mătase, giubele înalte, călugări închinându-se neîncetat, vânzători de bragă simțind rost de vânzare, lăutari ca la zaiafet împingând țambale prin gloată, lume călcându-se pe picioare și îmboldindu-se cu coatele, lefegii călare și rădvane trase de măgari pe care în mulțime căruțașii ajunseseră să le împingă cu umerii, femei cu copii

pierduți prin norod și elevi de la școala grecească, toți curioși nevoie mare să vadă dacă e adevărat.

Când a ajuns în apropierea locului, Ioasaf a întâlnit zvonul că vodă le-a îngăduit nemților să strângă trei parale de căciulă de la curioșii care vor să vadă pregătirea lupbalonului de aproape, să țină minte omul și cu punga cum se ridică nemții în văzduh. Nu a zis nimic Ioasaf, a băgat mâna pe sub brâul de lână la chimir și a scos cele trei parale și le-a dat, și de data asta a ajuns de-a văzut cu ochii lui un cort mare, ca de patru stânjeni, care stătea agățat de frânghii, pus la proptele drepte peste niște lămpi mari arzând cu flacără albăstrie și înaltă care se întindeau să lingă pânza. Era pânză fină, ca cea care ne vine de la Brașov, o prețui Ioasaf, un fel de batistă roșie dar mai groasă și bătută des, legată pe cusături cu un postav zdravăn pentru străşnicie, să nu răsufle. În balconul casei care fusese a lui vodă Ipsilanti, pentru că palatul domnesc arsese mai an și rămăsese în paragină, Ioasaf văzu pe doamna Elena de-a dreapta lui Vodă, apoi pe prințesele Ralù și Smaranda, și cei doi băieți ai lui Vodă, dintre care nici unul nu arăta mai de Doamne-ajută cât să poată întoarce fața unor bărbați în toata firea ieșiți la căpătuit în creierii nopții pe Podul Beilicului.

Tot acolo în balcon Ioasaf văzu boierime puzderie, înșiraţi la umbră fiecare după cum le era rangul. Toți se uitau și se mirau întrebându-se între ei și

neînțelegând pregătirile neostoite pe care cei trei nemți, îmbrăcați în haine strâmte și numai în cămașă, le făceau în jurul pânzei care începea să se umfle. Și părea că s-a înghesuit sub deal toata suflarea Bucreștilor. Toți au avut de dat trei parale și se uitau ridicați pe vârfuri, și căscau gura cum unul dintre cei trei nemți sări în hârzob și începu să le facă semne celorlalți doi, să dea ordine cu vorbă răstită, să îndrepte frânghiile de sub cortul care acum începuse să fie rotund, boltit spre înalturi ca o giubea. Flăcările din lămpi se lungiră și nemții aduseră una dintre ele în coș, cea arzând cel mai tare, și o puseră în lăcaș potrivit, luând seama cât se înalță flacăra, să nu le ia foc tot meșteșugul. Pânza se legăna cum coroana unui plop, la înălțimea turlei bisericii de la Curtea Arsă, cu care părea să se semețească cine poate mai sus. Herr Johann dezlegă una câte una multele frânghii care țineau coșul de pământ, apoi suci de butoanele lampii și, în vuietul mulțimii și spre uimirea lui vodă care se lăsase pe spate în jilțul lui din balcon, săltă bășica hop din pământ spre acoperișul Curții Arse. Stătu acolo preț de-o clipită, de au zis toți Doamne păzește, pentru că s-a clătinat urât deasupra capetelor. Dar neamțul struni bine focul din burta lupbalonului și acesta începu să urce ca un ogar pândar către cer, drum încet și anevoie și parcă la fereală de ceva, de parcă ar fi dus o greutate pe-o costișă pietruită, de trebuiră cu toții să sucească gâturile în toate părțile, urcarea către cer nefiind dreaptă deloc, ci împinsă după cum dădea vântul. Se dovedi că acolo, în înalturi,

sunt vânturi care nu se simt pe obrazul nostru, aici, în praf, şi Ioasaf se uita cu gura căscată şi vedea la depărtare înălţându-se către cer un işlic boieresc cu un foc mare sub burtă, ca un luceafăr în plină zi, bâţâind la atingere de vânturi neştiute. Abia atunci Ioasaf duse mâna la şale şi simţi că cineva i-a umblat la brâu, că i-au tăiat pe neştiute chimirul lipovenesc plin cu parale într-însul şi l-au lăsat curat tocmai la ceasul sfintei liturghii, sub ochii Bunului Dumnezeu şi sub ochii lui vodă.

Şi era aşa de strânsă mulţimea om în om încât nimeni nu putea mişca, se făcuseră cu toţii nod înaintea minunii, de au venit oamenii agiei şi au început să-i desfacă din nod de pe la margini, unul câte unul, să le dea drumul acasă.

În vremea aceasta nevăzut se făcu şi neamţul şi pânza umflată, luând calea către miazăzi, apoi spre răsărit, de-l mai găsi din ochi numai avghie-başa, cel obişnuit cu zborul şoimilor de vânătoare domneşti, căci balonul se lăsă spre pământ către satul Căţelu, la bună cale de curte, de unde neamţul s-au întors pe jos către seară, umplut de praf şi glod din locul opintirii într-un dâmb al hârzobului, râzând cu toţi dinţii şi strălucind ca un crăiţar în soare, târând după el pleaşca de pânză de care întindeau câinii. Şi se înfăţişă la vodă, de unde zvonul nu ne mai povesteşte ce au zis între ei şi şi-au spus,

decât că ştim restul istoriei de a doua zi în zori, când nemţii au plecat grăbiţi foarte într-un rădvan, cu chipuri mulţumite foarte.

Când soarele a uscat ciulinii şi căldura verii s-a ridicat în văzduh încă şi mai mult toropind până şi praful Bucureştilor, când uscăciunea a intrat în lemnăria caselor, în picioarele meselor otrăvind cariul, în bârnele de pe Podul Mogoşoaei, în doagele butoaielor goale pe care Ioasaf le stropea să nu plesnească stând în aşteptarea rodului toamnei, s-au ivit lăcustele. Au murdărit toate zidurile date cu var cu pete galbene, au pustiit livezile, au intrat în biserici prin clopotniţe şi în şcoala grecească prin coş, au umplut iatacurile prin ferestrele deschise şi au speriat caii în grajduri, aşa încât toată cetatea s-a întors cu susul în jos de la prânz până către seară. Au dat năvală ca un râu verzui întins peste cer, şi uitării a fost dată istoria lupbalonului, aşa cum se întâmplă de când lumea cu minunile de tot felul.

East Lansing, aprilie 2001

respiro©2000 All rights reserved.
••• design: SGFXstudio •••